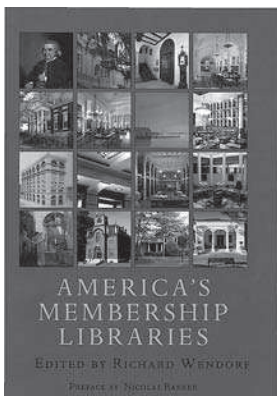




Kristīne Dekšne-Jerohina

Jauniegunvumi bibliotēku nozārē (2008.gada aprīlis–jūnijs)

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku konsultatīvā centra Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītava (Z lasītava) aicina iepazīties ar jaunāko profesionālo literatūru!



America's membership libraries / ed. by Richard Wendorf; pref. by Nicolas Barker. — New Castle : Oak Knoll Press, 2007. — 354 p. — ISBN 978-1-58456-199-6. (Z 02(09))

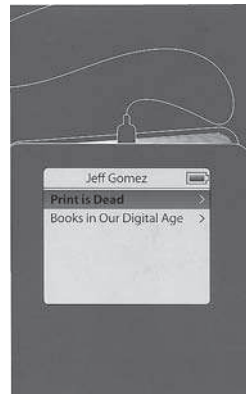
Jau ilgu laiku pirms publisko bibliotēku izveidošanās Amerikā — koloniālajā periodā un jaunās republikas sākumposmā — tūkstošiem biedrību bibliotēku bija primārās grāmatu apgrozības vietas.

Izdevums sastāv no 16 esejām, kurās atspoguļota lielāko biedrību bibliotēku vēsture. Lai gan tām ir dažādi nosaukumi — “biedrības bibliotēka”, “bibliotēkas sabiedrība”, “literārais klubs”, “zinātniskais klubs” utt. — visas šīs institūcijas ir spēlējušas svarīgu lomu vietējās sabiedrības intelektuālajā un kultūras dzīvē. Dažas pašlaik turpina darboties kā pilsētu centrālās bibliotēkas, turpretī citas ir pielīdzināmas lielām neatkarīgām pētniecības institūcijām. Katra grāmatas nodaļa ir kā atsevišķa esēja, bet visas kopā tās atspoguļo Amerikas bibliotēku evolūciju pēdējo triju gadsimtu laikā.

Evans G. Edward. *Leadership basics for librarians and information professionals* / G. Edward Evans, Patricia Layzell Ward. — Lanham (Maryland) : Scarecrow Press, 2007. — x, 246 p. — ISBN 978-0-8108-5229-7. (Z 025)

Kopš 21.gadsimta sākuma informācijas pakalpojumus visā pasaulē ir skāruši daudzi izaicinājumi un pārmaiņas, kas ir neatņemama šī tehnoloģiju izaug-

smes gadsimta sastāvdaļa. Grāmata palīdzēs topošajiem līderiem izdarīt pareizo izvēli un pieņemt lēmumus konkurences apstākļos. Autoru lielā profesionālā pieredze dažādos amatos un pasaules organizācijās kalpo kā bāze viņu sniegtajiem padomiem. Grāmatā ietverti dati no aptaujām un intervijām ar arhīvu, bibliotēku un citu informācijas pakalpojumu sniedzēju līderiem, kā arī teorija par vadību informācijas pakalpojumu sfērā.



Gomez Jeff. *Print is dead : books in our digital age* / Jeff Gomez. — London : Macmillan, 2008. — vi, 221 p. — ISBN 978-0-230-52716-4. (Z 002.2)

Vairāk kā 1500 gadu garumā grāmatām ir bijusi dažāda kultūrnove. Par spīti kariem, radio, televīzijai, datorspēlēm un svārstīgajai rakstpratības kvalitātei un vērtējumam grāmata ir viens no pārliecinošākajiem ideju izplatīšanas paņēmieniem. Šobrīd, pirmo reizi

kopš viduslaikiem, pastāv iespēja, ka šis apgalvojums varētu tikt apdraudēts.

Izdevumā skaidrots, ka autoriem, producentiem, izplatītājiem un lasītājiem ir ne tikai jāatzīst pārmaiņas, bet arī jāveicina digitālo grāmatu attīstība, standarti, uzglabāšana un izplatīšana kā pirmā reālā iespējā vārda transformācija.

Autors par šo tēmu ir izveidojis emuāru, kuru var skatīt tīmekļa vietnē www.printisdeadblog.com.

AJAX Photo Sharing Bloglines Widgets Participatio
Yahoo! Photos PBWiki VOIP Airst AllConsumin
digg LinkedIn Collaborate News Aggregators Ray
Netvibes Zoho **Web 2.0** Movable Type Shella
memetrackers Newsvine Facebook Wikis blip.t
Citizen Journalism RSS for Box.net Folksnom
Start Pages Amateur Rollio Video Sharing DF
Typepad API **Librarians** YouTube Rej
Community Yodda Sharno Calendars Orkut del.icio.us
Wisdom of Crowds and Blogger SocialTex
Perpetual Beta 30 Boxes 43 Things Vertical Search
Bebo Topix **Information** Ma.gnolia
MySpace Weppan Bivisist Swicki Flickr Tagging
Techneme **Professionals** Kaboodi
Vox Collective Intelligence NowPublic LibraryThing
Second Life ReadWrite Blogosphere Google Start Page
reddit LiveJournal Technorati Will of the Masses Metacat
To-Do Lists Mediawiki Poggelakes online communities Fui
Google Calendar CiteULike Mashups Ruby on Rail
Long Tail **Ellyssa Kroski** Skype
Windows Live Syndication Network Effect Remember the Milk
Meme Wordpress StumbleUpon Yahoo! Pipes SocialTex

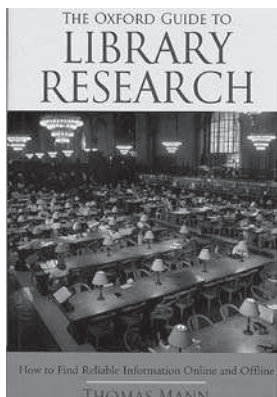
Kroski Ellyssa. *Web 2.0 for librarians and information professionals* / Ellyssa Kroski. — New York : Neal-Schuman Publishers, 2008. — xiv, 209 p. — ISBN 978-1-55570-614-2. (Z 025.5)

“Tīmekļa 2.0” tehnoloģijas ļauj nozares speciālistiem komunicēt un sadarboties ar bibliotēku lasītājiem brīvāk un efektīvāk nekā agrāk, turklāt sasniegt arī tos cilvēkus, kuri bibliotēkas neapmeklē, pievēršot viņu uzmanību

bibliotēkām un to pakalpojumiem. Katrā grāmatas nodaļā izklāstīta informācija par kādu noteiktu tehnoloģiju, katra nodaļa veidota kā atsevišķa vienība un iepazīstina ar konkrēto jēdzienu, analizē veidus, kādos bibliotekāri un bibliotēkas šīs tehnoloģijas izmanto, kā arī norāda dažas no izcilākajām tematiski saistītajām tīmekļa vietnēm. Tekstu papildina ekrānuzņēmumi (screenshots), kas palīdz vizualizēt tīmekļa vietņu saturu. Nodaļas nav atkarīgas viena no otras, tāpēc lasot var ērti izvēlēties interesējošās tēmas. Tehnoloģiju inovācijas ir pārveidojušas internetu no vietas, kur meklēt un lasīt informāciju, par spēcīgu sevis pilnveidošanas un izaugsmes rīku.

Librarianship : an introduction / G.G.Chowdhury, Paul F. Burton, David McMenemy, Alan Poulter. — London : Facet Publishing, 2008. — xviii, 329 p. — ISBN 978-1-85604-617-6. (Z 02)

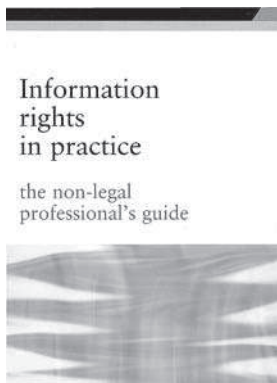
Rokasgrāmatā sniegts vispārīgs 21.gadsimta bibliotēkzinātnes dažādu aspektu apskats un piedāvāta mūsdienīga šīs nozares analīze. Galvenās tēmas: bibliotēku un informācijas pakalpojumu attīstība, resursi, informācijas organizācija un piekļuve, apkalpošana, bibliotēku lietotāji un sabiedrība, tehnoloģijas, menedžments un mārketingis bibliotēkās, izglītība, pētniecība u.c. Izdevumu var izmantot kā mācību līdzekli bibliotēku un informācijas zinātnes studijās. Grāmata sastāv no 26 nodaļām, katrā no tām iezīmēti skaidri studiju mērķi un jautājumi mācību vielas atkārtošanai un zināšanu pārbaudei. Izdevumu papildina neliela terminu vārdnīca un priekšmetu rādītājs.



Mann Thomas. *The Oxford guide to library research* / Thomas Mann. — 3rd ed. — Oxford : Oxford University Press, 2005. — xx, 293 p. — ISBN 978-0-19-518998-8. (Z 025.5)

Saistībā ar jaunajām attīstības tendencēm informācijas glabāšanā un izgūvē, pētniekiem šodien nepieciešama pilnīga un visaptveroša sapatne gan par tiešsaistes, gan tradicionālajām iespējām. Grāmatas autors uzskaita un analizē ne tikai svarīgākās datubāzes un iespiestos avotus, bet arī vairākas specifiskas meklēšanas tehnikas, kas var tikt veiksmīgi izmantotas jebkurā pētniecības jomā. Uz zinātnisku avotu, valdības dokumentu, arhīvu manuskriptu, biznesa tīmekļa vietņu bāzes autors parāda lasītājiem, kā veiksmīgāk izmantot kontrolētos priekšmetu rādītājus, skaidro, kāpēc bibliotēku grāmatu plauktu pārlūkošana digitālajā laikmetā joprojām ir aktuāla, demonstrē, cik rezultatīva ir citējamības un saistīto ierakstu meklēšana.

Grāmatā pausts plašs ieskats informācijas jomā, sniegtie padomi noderīgi pētniekiem informācijas avotu meklēšanā par dažādām tēmām.



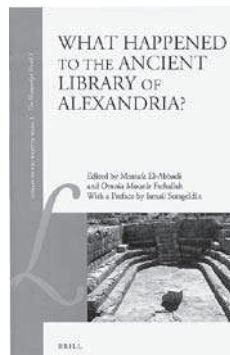
Stead Alan. *Information rights in practice : the non-legal professional's guide* / Alan Stead. — London : Facet Publishing, 2008. — xx, 203 p. — ISBN 978-1-85604-620-6. (Z 02:34)

Izdevums veidots tā, lai būtu saprotams un izmantojams ne tikai tieslietu speciālistiem, bet arī ikvienam interesentam. Atbilstošas likumdošanas nepieciešamība pamatota, balstoties uz dažādiem piemēriem, shēmām un diagrammām, kas ilustrē un skaidro Lielbri-

tānijas likumu izmantošanu praksē. Grāmatā apskatīti: 1998.gada Datu aizsardzības akts (*Data Protection Act 1998*), 2000.gada Informācijas brīvības likums (*Freedom of Information Act 2000*), 2004.gada Vides informācijas noteikumi (*Environmental Information Regulations 2004*), 1998.gada Cilvēktiesību likums (*Human Right Act 1998*), 2005.gada Publiskā sektora informācijas atkārtotas izmantošanas noteikumi (*Re-use of Public Sector Information Regulations 2005*), kā arī citi ar informācijas tiesībām saistīti likumi. Izdevumā analizēti šajos likumos lietotie termini, to definīcijas, likumu mērķi, principi u.c. aspekti. Teorētisko apskatu papildina tīmekļa vietņu uzskaitījums un priekšmetu rādītājs.

Stueart Robert D. *International librarianship : a basic guide to global knowledge access* / Robert D. Stueart. — Lanham (Maryland) ; Toronto ; Plymouth (UK) : Scarecrow Press, 2007. — xi, 247 p. — ISBN 978-0-8108-5876-3. (Z 02)

Pēdējo 50 gadu laikā starptautiskā bibliotēkzinātne ir kļuvusi būtiska informācijas un zināšanu pieejamības nozīmīguma izpratnei. Autors novērtē informācijas struktūru, personāla un pakalpojumu līdzīgās un atšķirīgās pazīmes dažādās pasaules valstīs, lai piedāvātu aktuālu un precīzu informāciju zināšanu meklētājiem visā pasaulē. Grāmatā identificēti galvenie pamatavoti starptautiskās bibliotēkzinātnes studijām. Izdevumā apkopotas ziņas par šādām institūcijām: profesionālās asociācijas, kas diskutē par informācijas pieejamību nacionālā un starptautiskā līmenī, starptautiskās filantropu aģentūras, kas veicina starptautisko informācijas pakalpojumu attīstību, nacionālās bibliotēkas un bibliogrāfiskie dienesti, kas ir atbildīgi par nacionālās informācijas resursu koordinēšanu utt.



What happened to the ancient Library of Alexandria? / ed. by Mostafa El-Abbadi and Omnia Mounir Fathallah. — Leiden ; Boston : Brill, 2008. — xxi, 259 p. — ISBN 978-90-04-16545-8. (Z 02(09))

Vēsturiskais apskats sāks ar dažādu senās Ēģiptes bibliotēku aprakstu, īpašu uzsvāru liekot uz *Coptic Nag Hamadi* bibliotēku. Tālāk raksturota bibliotēku attīstība Ptolemaju un romiešu laikā, kad dažas no ievērojamākajām bibliotēkām cieta vairākās katastrofās, piemēram, Cēzara un Pompeja karā 48.gadā pirms mūsu ēras, kā arī trešā un ceturtais gadsimta traģiskajos notikumos, kad tika sagrauts Serapīda templis (*Serapeum*), kur bija izvietota meitas bibliotēka (*Daughter Library*). Izdevumā diskutēts par intelektuālo atmosfēru ceturtajā un piektajā gadsimtā. Viena no izdevuma spilgtākajām epizodēm ir Aleksandrijas bibliotēkas iznīcināšana pēc kalifa Omāra (*Caliph Omar*) pavēles. Taču arheoloģisko pierādījumu analīze rāda, ka Aleksandrija turpināja būt par grāmatu un zināšanu pilsētu vēl gadsimtiem ilgi pēc bibliotēkas iznīcināšanas. Grāmatu papildina plaša bibliogrāfija un priekšmetu rādītājs.

World Library and Information Congress : 73rd IFLA General Conference and Council : Libraries for the future : progress and development of South African libraries, 19–23 August 2007, Durban, South Africa / Theo Bothma, Peter Underwood & Patrick Ngulube (ed.). — Pretoria : Library and Information Association of South Africa : International Federation of Library Associations and Institutions, 2007. — v, 230 p. — ISBN 978-0-620-39076-7. (Z 02)

Grāmata ir visaptverošs Dienvidāfrikas bibliotēku un informācijas institūciju pašreizējās situācijas atspoguļojums. Izdevums sagatavots un publicēts saistībā ar septiņdesmit trešo IFLA ikgadējo konferenci (73rd IFLA General Conference and Council), kas notika Durbanā 2007.gada 19.–23.augustā. Divdesmit pirmais gadsimts ir nozīmīgs laiks Dienvidāfrikas bibliotēku attīstībā, tas ir kā pagrieziena punkts informācijas un zināšanu izplatīšanā un piekļuves nodrošināšanā. Konference notika Dienvidāfrikas bibliotēkām labvēlīgā laikā, jo valdība beidzot ir atzinusi publiskās bibliotēkas par galvenajām institūcijām iedzīvotāju dzīves līmeņa uzlabošanā.



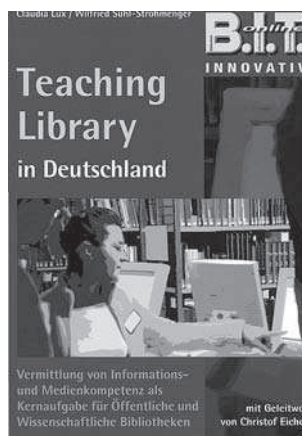
Etzold Ute Maria. *Die Buchbinder und ihr Handwerk im Herzogtum Braunschweig von den Gildegründungen unter Herzog August bis zum Ersten Weltkrieg 1651 bis 1914 / Ute Maria Etzold. — Braunschweig : Appelhans Verlag, 2007. — 429 S. — (Quellen und Forschungen zur Braunschweigischen Landesgeschichte ; Bd.43). — ISBN 978-3-937664-64-4. (Z 025.5)*

Braunšveigas apgabala vēsturisko pētījumu sērijā iznācis 43.sējums, kurš veltīts grāmatsējējiem un viņu arodam Braunšveigas hercogistē sākot ar hercoga Augusta periodu līdz Pirmajam pasaules karam un aptver laiku posmu no 1651. līdz 1914.gadam. Izdevumā uzsvērts, ka šī profesija tolaik bijusi ļoti nepieciešama un cienījama. Autores mērķis — novērtēt un celt pienācīgā godā grāmatsējēja amatu. Publikācija uzskatāma par nozīmīgu novadpētnieciska rakstura ieguldījumu Braunšveigas apgabala kultūras un saimniecības vēstures izpētē.

Kraus-Leichert Ute. *Teaching library — eine Kernaufgabe für Bibliotheken / Ute Kraus-Leichert. — 2., durchgeseh. Aufl. — Frankfurt am Main : Peter Lang, 2007. — 189 S. — ISBN 978-3-631-57762-2. (Z 021.7)*

Bibliotēkas ir viena no svarīgākajām izglītības nozares sastāvdaļām un to pamatuzdevumos ietilpst arī informācijpratības un mediju kompetences¹ nodrošinājums. Bibliotēkas pakāpeniski kļūst par uz visu veidu mācībām vērstām institūcijām, kuras angļu valodā tiek sauktas par *teaching libraries*. Nemitīgā informācijas tehnoloģiju attīstībā esošajai pasaulei nepieciešami arvien jauni risinājumi, un tos piedāvāt ir gatavas arī bibliotēkas.

Grāmatā apkopoti labākās prakses piemēri, kā arī teorētiskas atziņas par informācijpratības un mediju kompetences procesa sastāvdaļu iedzīvināšanu bibliotēku praksē, līdz ar to saprotamāku padarot arī jēdziena *teaching library* koncepciju.



Lux Claudia. *Teaching Library in Deutschland : Vermittlung von Informations- und Medienkompetenz als Kernaufgabe für Öffentliche und Wissenschaftliche Bibliotheken / Claudia Lux, Wilfried Suhl-Strohmenger. — Wiesbaden : Dinges & Frick, 2004. — 248 S. — ISBN 3-934997-11-2. (Z 02:37)*

Informācijpratība un mediju kompetence pēdējos gados uzskatāmas par publisko un zinātnisko bibliotēku pamatuzdevumu — to nozīmība pieaug gadu no gada. Profesionālajā literatūrā arvien biežāk parādās termins *teaching library*, kas plašākā nozīmē skaidrojams kā uz informācijas tehnoloģiju daudzpusīgām apmācībām orientēta institūcija, kurā gan māca citus, gan mācās paši bibliotekāri. Vācijā ir daudz šādu bibliotēku piemēru un modeļu, tomēr līdz šim nav veikta šo aktivitāšu visaptveroša analīze.

Галева И.С. *Интернет как инструмент библиографического поиска / И.С.Галева. — Санкт-Петербург : Профессия, 2007. — 245 с. — ISBN 978-5-93913-145-2. (Z 025.5)*

Izdevumā aplūkotas bibliogrāfiskās, adresālās un faktogrāfiskās informācijas interaktīvas meklēšanas metodes. Autore norāda uz Krievijā un citās valstīs izplatītu meklēšanas stratēģiju un taktiku labajām īpašībām un trūkumiem, piedāvā savus risinājumus sarežģītu meklējumu veikšanai.



Каталогизация : современные технологии, тенденции и перспективы развития : курс лекций : учебно-методическое пособие / Ю.Г.Селиванова, Т. Л. Масхулия, О. Н. Жлобинская, М.В.Стегаева. — Москва : Фаир : Центр "ЛИБНЕТ", 2007. — 215 с. — ISBN 978-5-8183-1361-0. (Z 025.3)

Izdevumā aplūkotas galvenās mašīnlasāmās katalogizācijas problēmas mūsdienu apstākļos. Grāmatā ietverti nozares speciālistu pētījumi gan mašīnlasāmās katalogizācijas teorijas, gan praktiskās darbības jomā. Autores izdalījušas svarīgākās katalogizācijas procesa sastāvdaļas, atbilstoši saviem priekšstatiem. Iz-

devumā ietverti materiāli, ņemot vērā Krievijas bibliotēku attīstību un mainīgo situāciju — sākot ar tradicionālo un beidzot ar pilnībā mašīnlasāmu katalogizāciju. Tāpēc katras tēmas sākumā iekļauts neliels vēsturisks apskats, kam seko mūsdienu situācijas un tālākas attīstības perspektīvas apraksts.



Поластрон Люсьен.

Книги в огне : история бесконечного уничтожения библиотек / Люсьен Поластрон ; пер. с франц. Н.Васильковой ... [и др.] — Москва : Текст, 2007. — 393, [3] с. — ISBN 978-5-7516-0653-1. (Z 002.2)

Bibliotēku iznīcināšanas problēma pastāvējusi jau senatnē, taču tā novērojama arī mūsdienu sabiedrībā. Tirāni iznīcināja grāmatas, jo saskatīja tajās apdraudējumu savai varai. Karu un revo-

lūciju uzvarētāji dedzināja pagātnes rakstītās liecības. Viena no pirmajām bibliotēkām — Aleksandrijas bibliotēka — tika sadedzināta kara laikā. Pagājušajā gadsimtā tika iznīcināts bagātīgais Sarajevas bibliotēkas krājums. Visos gadsimtos grāmatas atradušās konfliktu centrā. Vai ir iespējams cīnīties ar mūžīgo kultūras iznīcināšanu?

Franču vēsturnieka Lisjēna Polastrona (*Lucien Polastron*) grāmatā apskatīta grāmatu un bibliotēku iznīcināšana no senatnes līdz mūsdienām. Balstoties uz plašu materiālu klāstu, kas sakārtots hronoloģiskā secībā, autors aplūko šo parādību no vēsturiskā, filozofiskā, reliģiskā, psiholoģiskā, politiskā un sabiedriskā viedokļa.



Публичная библиотека и культурное наследие :

монографический сборник / [сост. и науч. ред. Л.М.Инькова]. — Москва : Фаир, 2008. — 175, [1] с. — ISBN 978-5-8183-1414-3. (Z 027.5)

Izdevumā apkopoti semināra "Publiskā bibliotēka un kultūras mantojums" (Maskava, 2005. gada 29.–31.marts) materiāli. Krājumā analizētas Krievijas publisko biblio-

liotēku dažādas darba metodes un formas saistībā ar kultūras mantojuma saglabāšanu, izpēti un popularizēšanu. Izdevumā apkopota Krievijas publisko bibliotēku līdzšinējā prakse, analizētas seminārā konstatētās problēmas un atspoguļotas publisko bibliotēku darba nākotnes tendences.

Z lasītavas krājumu pakāpeniski papildina Maskavas profesionālās izdevniecības "Либерейя" sērija "Библиотекарь и время. XXI век".

Tajā ietilpstošajos izdevumos ietverts visai daudzpusīgs gan teorētisku, gan praktisku jautājumu loks ar metodisku ievirzi. Iepriekšējā mēnesī saņemti:

Абдулова Т.П. *Психологические основы менеджмента : учебно-методическое пособие / Т.П.Абдулова. — Москва : Либерейя-Бибинформ, 2005. — 152 с. — ISBN 5-85129-175-3. (Z 025)*

Борисова О.О. *Реклама в библиотеке : учебно-практическое пособие / О.О.Борисова. — Москва : Либерейя-Бибинформ, 2005. — 214 с. — ISBN 5-85129-175-3. (Z 023)*

Дулатова А.Н. *Информационная культура личности : учебно-методическое пособие / А.Н.Дулатова, Н.Б.Зиновьева. — Москва : Либерейя-Бибинформ, 2007. — 171 с. — ISBN 5-85129-175-3. (Z 025.5)*

Збаровская Н.В. *Деловые игры для занятий библиотечных специалистов: сборник методических материалов / Н.В.Збаровская. — Москва : Либерейя-Бибинформ, 2005. — 120 с. — ISBN 5-85129-175-3. (Z 023.5)*

Криворотенко С.Н. *Краеведческий фонд библиотек : учебное пособие / С.Н.Криворотенко. — Москва : Либерейя-Бибинформ, 2006. — 64 с. — ISBN 5-85129-175-3. (Z 021.61)*

Неверова Т.А. *Краеведческая деятельность библиотек : учебно-методическое пособие / Т.А.Неверова. — Москва : Либерейя-Бибинформ, 2005. — 136 с. — ISBN 5-85129-175-3. (Z 021.7)*

Петрова Т.А. *Библиотечный фонд : учебно-методическое пособие / Т.А.Петрова. — Москва : Либерейя-Бибинформ, 2007. — 192 с. — ISBN 5-85129-175-3 (Z 021.61)*

Сомова Т.Н. *Краеведческая деятельность детской библиотеки : учебно-практическое пособие / Т.Н.Сомова. — Москва : Либерейя-Бибинформ, 2006. — 88 с. — ISBN 5-85129-175-3. (Z 027.625)*

Сукиасян Э.Р. *Школа индексирования : практическое пособие / Э.Р.Сукиасян. — Москва : Либерейя-Бибинформ, 2005. — 143 с. — ISBN 5-85129-175-3. (Z 025.4)*

¹ Termina skaidrojumu sk. izdevumā (red. piez.).